

РЕШЕНИЕ

№ 191

гр. София, 14.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20211000502623 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.240 ал.2 и сл.ГПК.

С решение № 900688/21.05.2021г., постановено по т.д. № 57/2019г. по описа на ОС-Благоевград, ГО, е отхвърлен иск с *правно основание чл.240 ал.2 ГПК*, предявен от „Унисърфейс“ ЕООД за признаване на установено спрямо „ЕС ЕН ЕС Глобал АД, че обявеният за нищожен с решение по т.д. № 100/2016г. на БлОС договор за покупко-продажба, оформен с н.а. № 163 т.7 рег.№21412 нот.д.№ 1276/2008 на Нотариус №***, вписан в СВ под № 174, нот. дело № 15360 /2018 г. не е нищожен, тъй като "Ес Ен ЕС Глобал" АД не е желал и не е предявявал иск срещу ответника за обявяване на нищожност на посочения договор, като неоснователен.

В срока по чл.258 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Молителят „Унисърфейс“ ЕООД оспорва решението изцяло и молят съда да го отмени и уважи молбата им. Изтъкват факта, че тъй като с влязло в сила Решение № 6/07.01.2019г., постановено по гр.д. № 785/2018г. по описа на РС-Търговище ИМ, която е послужила като основание за образуване на производство пред ОС-Благоевград и е било образувано т.д. № 100/2016г. е призната за неистинска, /доколкото не носи подписа на лицето, сочено за неин издател и не изразява волята на изпълнителния директор на „Ес Ен ЕС Глобал“ АД за „Унисърфейс“ЕООД/, е налице правен интерес от предявяване на иск с правно основание чл.240, ал.2 ГПК за оспорване правото, предмет на решението по т.д. №100/2016г. по описа на ОС Благоевград. Твърди, че в нарушение на чл.146, ал.1 ГПК след

уточняване на исковата молба съдът не включил в доклада си по делото : кои права и кои обстоятелства се признават; кои обстоятелства не се нуждаят от доказване; как се разпределя доказателствената тежест за подлежащите на доказване факти. Съдът не указал на страните за кои от твърдените от тях факти не сочат доказателства. Твърди още, че диспозитивът на обжалваното решение е неясен, тъй като не се е произнесъл по предявения иск, съгласно съдържанието на петитума на исковата молба, а именно да се установи, че Договор за покупко-продажба на недвижими имоти обективиран в н.а. №163, том VII, рег. №21412, дело №1276 от 2008г. на Нотариус №*** с район на действие РС-Благоевград, вписан в Службата по вписванията при РС-Благоевград, вх.рег.№5405 от 11,12.2008г., акт №174, том XIII, дело №15360/2008г. не е нищожен, тъй като „Ес Ен Ес Глобал“ АД не е желал и не е предявил иск срещу „Унисърфейс“ ООД за обявяване на нищожността посочения Договор, а вместо това съдът се е произнесъл по непредявен иск, като е отхвърлен иск, предявен от „Унисърфейс“ ЕООД, на основание чл.240, ал.2 ГПК за признаване за установено по отношение на „Ес Ен Ес Елобал“ АД, че обявения за нищожен с решение по т.д.№100/2016г. на ОС-Благоевград договор за покупко- продажба, оформен с н.а. №163, том7, рег.21412, нот.д. № 1276/2008г. на Нотариус № ***,вписан в Службата по вписванията под №174,нот.дело № 15360/2018г. не е нищожен, тъй като „Ес Ен Ес Елобал“ АД, не е желал и не е предявил иск срещу ответника за обявяване на нищожност на посочения договор. Твърди, че е налице новооткрито обстоятелство от ищеца е, че с влязло в сила решение е установено, че подписа на исковата молба, на основание на която е образувано спорно исково производство относно нищожност на договора за продажба по т.д.100/2016г. ОС Благоевград не носи подписа на представляващия ищцовото дружество „Ес Ен Ес Глобал“ АД, което е установено с влязло в сила Решение №6/07.01.2019г., постановено по гр.д. № 785/2018г. по описа на РС-Търговище. Съдът не е взел предвид обстоятелството, че за да се обяви нищожността на договор за покупко-продажба на недвижими имоти(както и на всеки друг договор с предмет вещни права върху недвижими имоти) е необходимо да се предяви иск пред съответния съд по местонахождение на имота. Нищожността на такъв договор не настъпва автоматично, а е свързана с предявяване на иск, който представлява волеизявление на съответното заинтересовано лице. Тъй като исковата молба, въз основа на която е образувано т.д. №100/2016г. по описа на ОС Благоевград не е подписана и не изразява волята на „ищеца“-„Ес Ен Ес Глобал“ АД да предяви иск за обявяване на нищожността на договора за продажба на описаните в ИМ в посочения н.а. недвижими имоти, то и съдът, пред който се е развило производството по т.д.№100/2016г. по описа на ОС Благоевград, се е произнесъл по искане за прогласяване на нищожност на договор, което искане не съществува. В този смисъл не е съществувало процесуално правоотношение, което да се развие и да доведе до законосъобразно постановено съдебно решение /при това неприсъствено/. Моли решението да бъде отменено, а искът уважен по начина, по който е заявен в петитума на ИМ. Претендират разноски.

Въззиваемата страна „ЕС ЕН ЕС Глобал АД не изразява становище по жалбата в писмен вид.

Софийски апелативен съд, действащ като контролно-отменителна инстанция, след като разгледа молбата и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Производството е по реда на чл.240 ал.2 ГПК.

От фактическа страна по делото е установено, че на 30.09.2016г. е постановено неприсъствено решение по т.д.№ 100/2016 по описа на ОС Благоевград, видно от приложеното по делото решение. Производството по това дело е иницирано по искова молба на "Ес Ен ЕС Глобал" АД против „Унисърфейс“ ЕООД за установяване нищожността на договор за покупко-продажба на недвижими имоти, обективиран в нот.акт № 163 т.7 рег. № 21412 нот.д.№ 1276/2008 на Нотариус № ***. С решението е признато за установено, че договорът от 11.12.2008г. за покупко-продажба на недвижими имоти е нищожен, поради противоречие на закона – чл.209 и чл.152 ЗЗД, по смисъла на чл.26 ЗЗД.

Две години по-късно, след влизане в сила на Неприсъственото решение на ОС-Благоевград с Решение № 6/07.01.2019г., постановено по гр.д. №785/2018г. по описа на РС-Търговище по иск, предявен от „Уни груп инвест“ ЕООД, ЕИК 204197957(в ликвидация) е признато за установено в отношенията между „Уни груп инвест“ ЕООД, ЕИК 204197957 /в ликвидация/, „Ес Ен ЕС Глобал“ ЕАД, ЕИК 101146315, и „Унисърфейс“ ЕООД ЕИК 101642845, че искова молба, депозирана от „Ес Ен ЕС Глобал“, ЕАД ЕИК 101146315, представлявано от А. К. А. против „Унисърфейс“ ООД ЕИК 101642845, въз основа на която е образувано т.д.№ 100/16 по описа на ОС-Благоевград, **е неистинска, на основание чл.124, ал.4 ГПК.** С това решение, влязло в сила на 01.02.2019г., е признато за установено на основание чл.124 ал.4 ГПК, в отношенията му с "Ес Ен ЕС Глобал" АД и Унисърфейс“ ЕООД, че ИМ, по която е образувано т.д. 100/2016г. по описа на ОС Благоевград, е неистински документ, тъй като не е подписана от надлежно представляващия ищцовото дружество А. А. към датата на депозиране на ИМ в съда т.е. липсва надлежно учредена представителна власт.

Въз основа на това решение се иска отмяна на неприсъственото решение от 30.09.2016г., като с молба-уточнение от 08.02.2022г. адв.Б. посочва, че при постановяване на неприсъственото решение на ОС-Благоевград е била налице непълнота на фактическия и доказателствен материал, изразяваща се в липса на воля от страна на ищеца за обявяване на процесния договор за нищожен, а в действителност такава воля не е била налице, което е установено с Решение № 6/07.01.2019г., постановено по гр.д. №785/2018г. по описа на РС Търговище, като обстоятелството (липсата на воля за предявяване на иска) е станала известна на ищеца „Унисърфейс“ ЕООД след постановяване на Неприсъственото решение на ОС-Благоевград. Липсата на воля от страна на ищеца за предявяване на иск за нищожността на договора, дава основание да се направи извод, че Ес Ен ЕС Глобал“АД не е искал обявяване на нищожността на договора за покупко-продажба на недвижими имоти обективиран в н.а. №163, том VII, рег.№ 21412, дело № 1276 от 2008г. на Нотариус №*** с район на действие РС Благоевград, вписан в Службата по вписванията при РС Благоевград, вх.рег.№5405 от 11.12.2008г., акт №174, том XIII, дело №15360/2008г.

С оглед горното счита, че правото/правоотношението/, предмет на решението по т.д. №100/2016г. по описа на ОС Благоевград, а именно прогласяването на нищожността на Договора за покупко-продажба на недвижими имоти между „Ес Ен ЕС Глобал“АД, като продавач и „Унисърфейс“ООД, като купувач не съществува, тъй като липсва воля от страна на „ищеца“ „ЕС Ен ЕС Глобал“АД за прогласяване на нищожността на посочения Договор за покупко-продажба на недвижим.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

В действащия ГПК неприсъственото решение е уредено като съдебен акт, постановяван по искане на една от страните в съдебния исков процес, с който се разрешава спора по същество. По искане на ищеца (чл.238 ал.1 ГПК) такава решение може да бъде постановено, когато не е представен в срок отговор на исковата молба, ответникът не се е

явил в първото редовно по делото съдебно заседание и не е направил искане за разглеждането му в негово отсъствие. Спецификата на неприсъственото решение намира израз и в особения ред за защита. За разлика от решенията, постановени в състезателно производство, които подлежат на обжалване, неприсъствените решения по разпореждане на закона не подлежат на инстанционно обжалване – чл.239 ал.4 ГПК. Законът е предвидил за тях различен ред за защита, като на страната са предоставени две правни възможности - чрез искане за отмяна по чл.240 ал.1 ГПК пред въззивния съд на изрично посочените основания или с нарочен иск по чл.240 ал.2 ГПК при определени предпоставки. ***За разлика от това отмяната по реда на чл.303 ГПК е допустима само когато не са били налице условията за защита на страната по реда на чл.240 ал.1 и ал.2 ГПК срещу неприсъственото решение.***

В случая, страната релевира основанието по ал.2 на чл.240 ГПК, тъй като се поддържа наличие на новооткрити обстоятелства и нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да бъдат известни на молителя при решаването на спора – а именно влязло в сила съдебно решение, с което ИМ, по която е образувано производството и е постановено неприсъствено решение, е призната за неистински документ по смисъла на чл.124 ал.4 ГПК, тъй като ИМ е неавтентична – не е подписана от лицето, сочено за нейн автор.

Основанията на иска по чл.240 ал.2 ГПК покриват хипотезата на отмяна по чл.303, ал.1, т.1 ГПК. Последователна е практиката на ВКС, че непълнотата на фактическия или доказателствен материал, разкрита след влизане в сила на решението, чиято отмяна се иска, може да бъде подкрепена както с официални документи, така и с частни такива, стига те да са нови /потвърдени с документ обективно съществували, но новооткрити от страната обстоятелства и новооткрити или новосъздадени документи относно факти, които са били твърдени през висящността на процеса, но не са могли да бъдат доказани поради липсата им/ -страната да не е знаела за тях или да не е била в състояние да се снабди с тях.

Въведеното с исковата молба по чл.240 ал.2 ГПК оспорване на отреченото с неприсъственото решение материално право е основано на твърдение за влязло в сила съдебно решение по чл.124 ал.4 ГПК, установяващо факти, **възникнали не преди, а след постановяване на неприсъственото решение: а именно друго влязло в сила решение, с което е прогласено, че ИМ е неистински документ по смисъла на чл.124 ал.4 ГПК. Последното няма отношение към самото материално право, предмет на спора т.е. наличието на основание за нищожност или валидност на договора за покупко-продажба, а само към валидността на процесуалното правоотношение по предходното производство т.е. основание аналогично на чл.303 ал.1 т.2 или евентуално т.5 ГПК.**

Действително, спорен е въпросът в съдебната практика, формирана по действащия ГПК, относно това дали като основание за отмяна по чл. 303, ал. 1, т. 2 ГПК може да послужи само влязла в сила присъда за документно престъпление, респ. решение по чл.124, ал.5 ГПК за установяване на престъпно обстоятелство или и решение по чл.124, ал.4 ГПК, с което е установена неистинност на документ. В част от съдебните решения се приема, че

надлежният ред, който нормата на чл.303 ал.1 т. 2 ГПК има предвид, е присъда на наказателния съд за документно престъпление или решение за установяване на престъпно обстоятелство по иск по чл. 124, ал. 5 ГПК, но не и решение по чл.124 ал. 4 ГПК за установяване неистинност на документ, представен по конкретно дело, което може да бъде съобразено при висящността на делото, по което документът е представен, ако производството по него е било спряно до решаване на преюдициалния спор, но не и да служи като основания за отмяна по реда на чл. 303, ал. 1, т. 2 ГПК (решение № 884/18.11.2009 г. по гр. д. № 3015/2008 г. на ВКС, I г. о., решение № 802 от 6. 11.2009 г. по гр. д. № 3006/2008 г. на ВКС, I г. о., решение № 310/13.05.2009 г. по гр. д. № 4370/2008 г. на ВКС, II г. о., решение № 368 от 22.04.2010 г. по гр. д. № 141/2010 г. на ВКС, I г. о., решение № 5 от 1. 02.2011 г. по гр. д. № 1417/2010 г. на ВКС, III г. о., решение № 44 от 14.02.2011 г. по гр. д. № 1330/2010 г. на ВКС, II г. о. и др.). В други решения се приема, че при действието на новия ГПК основание за отмяна по чл.303 ал. 1 т. 2 ГПК представлява установяване неистинността на документа по надлежния съдебен ред, включително и чрез иск по чл.124 ал.4 ГПК, а не само признаване на документа за подправен с влязла в сила присъда или решение по иск по чл. 124, ал. 4 ГПК - решение № 646 от 16.10.2008 г. по т. д. № 270/2008 г. на ВКС, II т. о.

Въпросът - по иск с правно основание чл. 240, ал. 2 ГПК преценката на съда по допустимост или основателност на иска е относно това представените писмени доказателства нови ли са, съответно длъжникът имал ли е възможност да се снабди с тях и те от съществено значение ли са за делото, е принципно разрешен в т. 16 на ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Разрешението е дадено по отношение на иска по чл.424 ГПК, който, е идентичен по своя характер с този по чл.240 ал. 2 ГПК и е в смисъл, че **преценката е по допустимостта на иска**, което задължително тълкуване следва да бъде съобразено в случая от въззивната инстанция. /в този смисъл определение № 288/21.06.2016г. постановено поч.гр.д.№ 1406/2016г. по описа на ВКС, Четвърто Г.О./

Предмет на молбата за отмяна на влязло в сила решение по общия ред /чл.303 ГПК/, е самото твърдение за наличие на нови обстоятелства или нови писмени доказателства от значение за делото и, ако това се установи в извънредното производство по чл.303 ал.1, т.2 ГПК, влязлото в сила решение се отменя, висящността на исковото производство се възобновява и делото се връща за разглеждане по същество, при което се съобразяват и новите доказателства/обстоятелства. За разлика от това при исковите, предявени по реда на чл. 240, ал. 2 и чл.424 ГПК новото доказателство/обстоятелство е условие за оспорване по исков ред на вземането респ. валидността на договора, т.е. **условие за допустимостта на установителния иск, чийто предмет не е преценката за новост на обстоятелството/доказателството и значението му за делото; предмет на делото е материално-правният спор, по който сезираният съд се произнася с решението по същество, по общия исков ред т.е. дали процесният договор за покупко-продажба е валиден или нищожен. Точно затова на ищеца, сега жалбоподател, с разпореждането за насрочване пред въззивна инстанция, бяха дадени задължителни указания, а именно -**

в какво се изразява непълнотата на фактическия или доказателствен материал, разкрита след влизане в сила на неприсъственото решение, чиято отмяна се иска по реда на чл.240 ал.2 ГПК респ. иска ли отмяна на влязло в сила решение, ако по надлежния ред е установена неистинност на документ или страната не е била надлежно представлявана и лишена от възможност да участва лично по делото.

От друга страна адресат на защитата, визирана в чл.240 ал.2 ГПК срещу неприсъствено решение е единствено страната, срещу която е постановено неприсъствено решение т.е. ответника, а в случая жалбоподателят се явява ищец, който твърди, че не е бил надлежно представляван. Следователно редът на защита е този, визиран в чл.303 ГПК, а не чл.240 ГПК.

С оглед изложеното в жалбата /имаща характер на молба за отмяна/, настоящият съдебен състав приема, че същата не е за отмяна на неприсъствено решение по чл. 240 ал. 2 ГПК и е адресирана неправилно до ОС-Благоевград, който не е компетентен. В случая независимо от формалното позоваване на предпоставките по чл.240 ал.2 ГПК, същата подлежи на разглеждане по реда на чл. 303 ал.1 т. 2 ГПК от ВКС, който е компетентен да се произнесе по допустимостта и основателността ѝ.

Ето защо решението следва да бъде обезсилено, като процесуално недопустимо, производството – прекратено, а молбата – изпратена по компетентност на ВКС.

Воден от горното и на основание чл. 240 ал.2 и чл.303 ал.1 т.2 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 900688/21.05.2021г., постановено по т.д. № 57/2019г. по описа на ОС-Благоевград, ГО.

ПРЕКРАТЯВА производството по гр.д.№ 2623/2021г. по описа на САС, ГО, 14 състав.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението с касационна жалба.

След влизането му в сила, делото, съдържаща искова молба /с характер на молба за отмяна по чл.303 ал.1 т.2 ГПК/ вх.№ 1277/09.04.2019г. по описа на регистратурата на ОС Благоевград, да се изпрати на ВКС по компетентност.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____